



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران
دانشکده پرستاری مامائی

بررسی تاثیر آموزش خودمراقبتی بر خودکارآمدی و کیفیت زندگی کودکان مبتلا به سندرم نفروتیک و والدین آن ها

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته پرستاری

نگارنده:

زهرا ظریفیان سروش

استاد راهنما:

دکتر جمال الدین بکجانی

استاد مشاور:

دکتر اکرم السادات حسینی

استاد مشاور آمار

آقای دکتر هادی رنجبر

چکیده

زمینه و هدف: سندرم نفروتیک شایع ترین بیماری مزمن کلیه در دوران کودکی میباشد. طبیعت این بیماری و عوارض ناشی از آن، باعث کاهش کیفیت زندگی و خودکارآمدی و والدین می گردد. از آنجا که آموزش خودمراقبتی می تواند در کاهش مدت بستری بیماران و در نتیجه کاهش هزینه درمانی، کاهش مرگ و میر، بهبود پیامد بیماری موثر باشد، لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین تاثیر آموزش خودمراقبتی بر خودکارآمدی و کیفیت زندگی کودکان مبتلا به سندرم نفروتیک و والدین آن ها انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه کار آزمایی بالینی تصادفی با طرح پیش آزمون-پس آزمون، 60 کودک مبتلا به سندرم نفروتیک به همراه والدین مراجعه کننده به بیمارستان فوق تخصصی کودکان مفید تهران در دو گروه مداخله (30 نفر) و کنترل (30 نفر) مورد بررسی قرار گرفتند. گروه مداخله تحت آموزش دو جلسه 60 دقیقه ای خود مراقبتی بر اساس نظریه اورم قرار گرفتند. داده ها در سه دوره قبل، بلافاصله و 4 هفته پس از مداخله توسط فرم اطلاعات جمعیت شناختی کودک -والدین، پرسشنامه کیفیت زندگی کودکان (PedSQLTM4.0)، پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت (WHOQOL-BREF)، پرسشنامه خودکارآمدی کودکان (SEQ-C)، پرسشنامه خود-کارآمدی عمومی (GSES)، جمع آوری و مقایسه شد. داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS نسخه 23 و با به کارگیری آزمون های آماری توصیفی و استنباطی کای اسکور، من ویتنی و ویلکاکسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین نمره خودکارآمدی در کودکان مبتلا به سندرم نفروتیک در گروه مداخله افزایش آماری معناداری را در طول 4 هفته مداخله نشان داد (به ترتیب: $50/64 \pm 42/18$ ، $20/76 \pm 67/14$ ، $10/76 \pm 67/14$). چنین افزایشی نیز در ابعاد خودکارآمدی مشاهده شد. افزایش معنادار میانگین نمره خودکارآمدی و ابعاد آن در والدین گروه مداخله قبل از مداخله تا 4 هفته پس از آن مشاهده نیز شد؛ اما میانگین نمره خودکارآمدی در کودکان و والدین گروه کنترل افزایش معناداری را در طول چهار هفته مداخله نشان نداد. افزایش معنادار میانگین نمره کیفیت زندگی در کودکان گروه مداخله مشاهده شد (به ترتیب $20/53 \pm 67/14$ ، $50/43 \pm 42/18$ و $83/52 \pm 71/14$). چنین افزایشی نیز از منظر والدین این گروه کودکان مشاهده شد (قبل از مداخله: $73/50 \pm 87/14$ و بعد از مداخله: $06/57 \pm 26/13$ و دوره پیگیری: $20/56 \pm 41/12$). در گروه کنترل نمره کلی کیفیت زندگی در دوره قبل تا یک ماه بعد از دریافت مراقبت روتین تفاوت معناداری را نشان نداد (به ترتیب قبل، بعد و یک ماه پس از مداخله: $86/44 \pm 02/16$ ، $90 \pm 84/14$ و $76/44 \pm 29/15$). همچنین عدم افزایش میانگین نمره کیفیت زندگی از منظر والدین گروه کنترل نیز مشاهده شد (به ترتیب قبل و، بعد و یک ماه بعد از مداخله $51 \pm 12/62$ ، $46/50 \pm 07/12$ و $50 \pm 80/11$).

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر بیانگر تاثیر آموزش خود مراقبتی بر اساس نظریه اورم بر کیفیت زندگی و سطح خودکارآمدی کودکان مبتلا به سندرم نفروتیک و والدین آن ها در طول 4 هفته پس از اتمام مداخله بود. برنامه ساده و کم هزینه و باقابلیت اجرایی خود مراقبتی سبب افزایش سطح کیفیت زندگی و خودکارآمدی والدین کودکان شده بود که می تواند در ایفای نقش هرچه بهتر والدینی با حداقل فشارهای جسمی و روانی کمک بسزایی داشته باشد که با توجه به مؤثر بودن آموزش خود مراقبتی بر کیفیت زندگی و خودکارآمدی والدین و کودکان مبتلا به سندرم نفروتیک اجرای این آموزش در سطح وسیع تر پیشنهاد می شود.

کلیدواژه ها: آموزش، خود مراقبتی، خودکارآمدی، کیفیت زندگی، سندرم نفروتیک، کودکان، والدین



Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

Title

The effect of self-care education on self-efficacy and quality of life of children with nephrotic syndrome and their parents

A thesis submitted as partial of the requirement for Master of Science (MS.C) in nursing

By

Zahra Zarifian Soroush

Supervisor

Jamalodin Begjani

Consultant

Akram Sadat Hosseini

2021

Abstract

Background and Aim: Nephrotic syndrome is the most common chronic kidney disease in childhood. The nature of this disease and its complications reduce the quality of life and self-efficacy of parents. Because training programs reduce the length of hospital stay, reduce costs, reduce referrals, continue community care, reduce mortality, improve disease outcomes. Therefore, the present study was conducted to determine the effect of self-care education on self-efficacy and quality of life of children with nephrotic syndrome and their parents.

Material and Method: In this randomized clinical trial with pre-post test design, were examined 60 children with nephrotic syndrome with parents referred to Tehran Mofid Children's Hospital in two groups: intervention (n = 30) and control (n = 30). The intervention group was trained in two 60-minute sessions of self-care based on Orem theory. The control group received only routine care of the center. The Data were collected and compared by the child-parent demographic information form, Children's Quality of Life Questionnaire (PedsQLTM4.0), WHO Quality of Life Questionnaire (WHOQOL-BREF), Children's Self-Efficacy Questionnaire (SEQ-), General Self-Efficacy Questionnaire (GSES) in the three times: pre, immediately and 4 weeks after the intervention. Data were analyzed by SPSS software version 23 using descriptive and inferential statistical tests of Chi-square, Mann-Whitney and Wilcoxon.

Results: The mean score of self-efficacy in children with nephrotic syndrome in the intervention group showed a statistically significant increase during 4 weeks of the intervention (Respectively: $42/18 \pm 50/64$, $67/14 \pm 20/76$, $67/14 \pm 10/76$). Such an increase was also observed in the dimensions of self-efficacy. A significant increase in the mean self-efficacy score and its dimensions was observed in the parents of the intervention group before the intervention up to 4 weeks after. However, the mean score of self-efficacy in children and parents in the control group did not show a significant increase during the four weeks. A significant increase in the mean score of quality of life was also observed in the children of the intervention group (43.50 ± 18.42 , 53.20 ± 14.67 , 52.83 ± 14.71 , respectively). Such an increase was also observed in the parents of this group of children (Before the intervention: 50.73 ± 14.87 and after the intervention: 57.06 ± 26.13 and follow-up period: 56.20 ± 12.41). In the control group, the overall quality of life score in the previous period up to one month after receiving routine care did not show a significant difference ($44/86 \pm 16/02$, $44/90 \pm 14.84$ and $44/76 \pm 15.29$, respectively). Also, no increase in the mean score of quality of life was observed in the parents of the control group (before: 50.11 ± 11.80 , after: 50.46 ± 12.07 and 51 ± 12.62).

Conclusion: The results of the present study showed the effect of self-care education based on Orem theory on quality of life and level of self-efficacy of children with nephrotic syndrome and their parents during 4 weeks after the intervention. A simple and low-cost program with the ability to implement self-care had reduced the level of quality of life and self-efficacy of children's parents, which can help in playing the role of parents with the least physical and psychological stress. Due to the effectiveness of self-care education on quality of life and self-efficacy of parents and children with nephrotic syndrome, it is recommended to implement this education on a larger scale.

Keywords: education, self-care, self-efficacy, quality of life, nephrotic syndrome children, parents